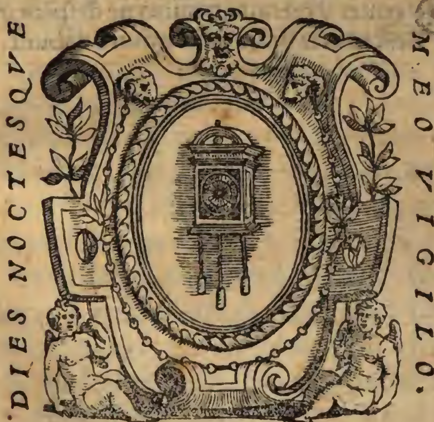
ANDREAE VVESALII BRVXELLENSIS, SCHOLAE MEDICORVM Patauinę professoris publici, EPISTOLA, DOCENS

venam axillarem dextri cubiti in dolore laterali secandam: & melancholicum succum ex venæ portæ ramis ad sedem pertinentibus, purgari.

IN LABORE

APVD COMINVM DE TRIDINO
MONTISFERRATI, ANNO
M. D. XXXXIIII.

EPISTOLA AD CANDIDVM LECTOREM.

Explorata ſalus miſeris mortalibus adſum,
  Rapta licet plagio, vel fugitiua ferar,
Scilicet inuidiæ primùm deterruit atrox
  Tempeſtas, quid enim non premere illa ſoletę
At domino tandem nolente repagula rupi,
  Nolente inuidia, publica facta legar.
Tu modo frugiferũ Philómuſe capeſſe laborẽ,
  Conatusq; hilari ſuſcipe fronte pios.
Creſcentes vegeta, at penitus ne deſpice vires,
  Poſt tenues orſus quæ meliora dabunt.

ORNATISSIMO CLARISSIMO'QVE VIRO NIcolao Florenati, Inuictissimi Caroli Cesaris Medico peritissimo, Domino suo plurimum colendo, Andreas Vvesalius Bruxellensis. S.D.

DVOBVS nominibus, Patrone in primis obseruande, superiores tuæ literæ, plurimũ me recrearunt: tum quòd tabulas ĩ studiosorũ vsum à me editas, Cæsareę Maiestati cęterisq; p̃stantissimis viris, vnicè ꝓbari significas: tum quia ꝑgratum tibi fore polliceris, si lineas ad marginẽ venæ cauæ de vena in laterali dolore secãda, & ad finẽ lateris venę portę, de melancholici succi ꝑ hæmorrhoides purgatione asscriptas, diffusius explicare contendã. A plerisq; enim q̃d in illis sentiam, parũ perpendi arbitraris, remq; censes dignam quæ fusiori oratione explicata rationumq; p̃sidio firmata, studiosis legenda exhibeatur. Nescio sanè, vtrũ ex animi sentẽtia magis, an iucũdius in vita obtingere quicquã poterat, quã illud à me expeti, quo erga te gratior aliquãdo videri possem; idq; propterea, quòd tu vnus ex

omnib. semp̄ extitisti, cui non solum q̄cunq; in me vel eruditionis, vel cuiusuis alterius accessionis argumenta extant, accepta ferre debeam, verumetiã quòd ea est tuorũ erga me meritorum magnitudo, vt si quis accepti expensiq; inter nos rationẽ pressius cuncta animaduertẽs inire velit, meum è diario tuo nomen haud facilè expunctũ iri aliquando existimet, ac parẽtis potius quàm amici loco ducendum te mihi censere queat. At rursus excrucior, id mihi à te oneris potissimũ iniungi, cui neutiquam par esse possim: aut si fortè p̄ ingenij vires possim, nunc ea certè impendẽt tempora, vt hoc q̄cquid est, tacitus apud me p̄mere, quàm publicè (quod hodie plurimis vsu venit) aliorũ conuicijs me nouis paradoxis exponere præoptarim. Nosti nãq; quàm apertis verborũ dissidijs, inflãmato studio, & cõtentionum machinis eruditissimi quiq;, de vena in laterali dolore incidẽda inter se digladient. adeò vt pauci alicuius nominis medici reperiantur, qui hac de re qualecunq; sui ingenij specimen edere nõ sint aggressi, atrocissimas in se aduersariorũ criminationes grauissimasq; inuidiæ tempestates concitãtes. Vt interim p̄teream rabulas istos noua omnia respuentes, qui quum semel imbibitam hære-

ſim tueri ſtudent, maximis iniurijs contume lijsq́ illos laceſſunt, qui e directo lateris affe- cti venã ſecandã arbitrantur. Nondum opi- nor animo tuo excidiſſe, quod iampridẽ de Louanienſib. medicis ſcripſi, inter quos quẽ- dam ſuo iudicio probè doctum, & neſcio ob quas diuitias mire ſibi placentẽ, Manardum, Fuſchium, Curtium & Briſottũ medicorum Lutheranos in frequẽtiſſimo eruditiſſimorũ virorum conſeſſu appellare nõ puduit: quòd illorũ autoritate in publicis diſputationibus fretus, cõtra ipſius de vena ſecãda placitum, acrius fortè inſtarẽ. Exiſtimabat quidem vir pius, priſtinam Hippocratis medendi ratio- nẽ, à vetere inſcitia barbarieq́ ſummis cona- tibus, ac ſubinde non mediocri familiaris rei diſpendio, vindicantes, tãquã medicinæ Lu- theranos, alijs atq́ alijs iniurię plenis nomini bus irridendos: quippe qui cũ ſapere ſibi ſo- li videretur, inſolito animi faſtu turgidus, reli quos prę ſe aſpernari, quumq́ aliud verè non poſſet, herẽſim neſcio quam alijs obijcere ſo- let. deinde ne nos quoq́ Candidati, eiuſmodi peſtifera tabe inficeremur, conſuetis ſuis, hoc eſt, barbaris, ac ex vulgi fæce cõquiſitis voci- bus vtẽdum eſſe, impudentiſſimè occlamare conſueuit. Sed quid is, atque non diſſimiles

grylli obgruniãt,flocci (vt ſubinde hortatus es)pendo. Quid vero elegãtisſimus doctisſimorum Pariſienſium medicorum cœtus,prę ceptorũ meorũ,qd Manardi ac Briſotti manes, quid Fuſchius, Curtius,Hubertus Barlandus, viri noſtra ætate celeberrimi obijcerent,grauiter mihi perpendendum duco.qui tantis ſudoribus & indefeſſis ſtudijs, veram Hippocratis & Galeni de vena in pleuritide ſecãda ſententiã tueri,& à profundiſſimis tenebris in lucẽ reuocare iam diu ſtudent: pręter alios Europę peritisſimos viros, vno ore in illorũ ſententiã deſcendentes. Malè profectò mihi conſultũ optarem, ſi illorum criminationibus me darem,quos tanquã numina & deos quoſdã colendos eſſe ſemper iudicaui. Nam ſi Icarimore,pennis parum fixis,velut in artis operibus rebusq; tractãdis modi cè verſatus, nouũ de vena in laterali morbo incidenda,dogma inueherẽ,hinc quidam ſycophantiarum aculeos intẽtarent, illinc alij, nulla rei habita ratione ilico maledicẽdi ſtudio nati, virulẽto lingue ſpiculo me confoderent. Quę licet contemnẽda videantur, animumq; ingenuũ à pręclaro inſtituto reuocare neutiquam debeant, incõmodaturum tamẽ illis me ſcio,qui magnis lucubrationibus

congesta hac de re volumina, adhuc in mani bus seruant, nonumq; (vt Flaccus hortatur) premunt in annum. His enim aut in me cõ- futando nouum facesserem negocium: aut si fortè in meã descenderent sententiã, iam ope rã oleumq; lusissent. Memini iampridẽ Bar lãdi iustũ volumen in Louaniens. modicos. me legisse, quod Ioanni Guinterio viro eru- ditissimo literatissimoq; cõmunicatũ ab ipso autore erat. Verum id ob denegatã typogra phorũ operam (quemadmodum in posterio ri aduersus Fuschiũ raræ eruditionis virum apologia, Brachelius falso iocatur) hactenus minimè latuisse mihi persuadeo, prę̃sertim quũ autographũ ipsum exemplar Parisinos typographos obnixè summòq; studio expeti uisse cognorim. Proximus huic est Curtius, acerrimi iudicij vir, quẽ diu promissum com mentarium de secanda in internis inflãma- tionibus vena, editurum non ignoramus. Ostẽdit enim mihi ante menses aliquot, cum partim ipsius causa, partim animi recreandi gratia Bononiam concessissem, ipsumq; pro lixè ac familiariter conuenissem, tres eius com mentarij impressos codices. Cur verò hacte nus reliqui non fuerint subsecuti, vehemẽter demiror. Hęc mihi crede, quominus, quod tã

toperè ſuades aggredior, nõ immerito me grauiter abſterrẽt, atq; intra ſepta cõtinent. Cæterũ ne vel omnino tã honeſtę afflagitationi deeſſe diutius, vel tua in me beneficia parum agnoſcere videar, nactus nũc à publicis prælectionibus nõ nihil ocijquàm libẽtiſſimè ad te priuatim, quid hac de re ſentiã, diſuſius quidẽ (ſed curſim & tumultuariè) per ſcribã: donec per ætatem aliquãdo, rerumq; vſum, publico certamini me cõmittere ſuſtinebo. quãuis alioqui res ſit ferè eiuſmodi, vt quæ nec prolixa tractatione, neque varijs demõſtrationibus indigeat: ſed quę ex aliorum prĩcipijs, diligẽtisſimaq; anatomes inſpectione præcipuè dependeat. Ne igitur longius te morer, duplicem tibi perſpectã ſcio de ſecanda in dolore laterali vena opinionẽ. Prioris quidẽ autores, è directo lateris affecti, venã interiorẽ cubiti ſecandam autumant, ſiue reuulſionem, ſiue deriuationẽ moliri oporteat. Quamuis & hi nonnihil inter ſe diſſideant: Alij enim in vna vena et reuulſionẽ ſimul et deriuationẽ faciendam eſſe contendunt, aliter facturi, ſi ęgrotãtis vires duas illas euacuationes ſimul nõ admitterẽt: tunc enim poplitis, aut malleoli è directo affecti lateris venã, ad reuulſionẽ diuiderent. deinde ad deriua-

tionē accedentes poſtridie, aut maiori minoriúe interuallo pro ægrotantis robore interpoſito, eam celebrarent, venā cubiti è directo patientis lateris intrepidè diuidentes. Alij verò huius ſententiæ principes, ſiquidem ob virium imbecillitatē, reuulſionē duntaxat ægrum ferre arbitrentur, etiam venā affecti lateris ſolū reuulſuri ſecabunt, ac deinceps poſt tēporis interuallum ex eadem vena deriuationē molientur. De illo interim virium robore intelligas velim, quod aliquā ſanguinis ex vena eductionem ſuffert. Alterius autē ſectæ principes, ab his planè diſſentiūt, ac vnà cum Arabū ſententia Hippocratis & Galeni placitum ſeſe tueri arbitrati, corporis plenitudinē & generationis morborum tempora diſtinguūt, quod ſi plenitudine laborare, aut ſanguinem in partem ægrā adhuc fluere, certis indicijs ſuſpicentur, reuulſuri, ad longiſſimè diſtātia auocandum ſanguinem ſuadent atq; ex oppoſito lateris affecti, venā axillarē, in cubito, aut venulā inter minimū ac ſequentem digitos procurrentē ſecāt. Quanquam & inter hos peritiores inuenias, qui tunc primū ex poplite, aut malleolo interiori affecti lateris ſanguinem educāt. Celebrata itaq; ad hunc modum ab ipſis reuulſione, intermiſſis

ſępe diebus pluribus, ad deriuationẽ properarant, qua ſanguinẽ parti affectæ inhærentẽ, ac(vt ipſi loquuntur)in partem fluxũ, ſe euacuaturos exiſtimant, diuiduntq́ venã cubiti è directo lateris affecti. Si verò hi inter mali initia, corpus ſanguine minimè turgidũ, nullũq́ humorem adhuc fluere (quod vix poſſibile arbitror) collegerint, etiam & tunc, primùm venam interiorem cubiti, è directo afflicti lateris, incident: licet eorum pleriq́, nõ leui errore extremæ manus venas frequentius, q̃ cubiti, aperiendas pręſcribant. Porro quibus rationibus, ſinguli ſuum dogma, varijs atque hinc inde diſtortis autorum ſuffragijs ſuffulciant ac tueantur, tibi perſcribere ridiculũ planè foret, atq́ vt in prouerbio eſt κλαυκας εις αθηνας, qui in hac palæſtra, quemadmodũ in vniuerſa Græcorum & Arabũ medicina, ad miraculum vſq́ promoueris. Veniam tamẽ poſtulo, ſi vt meam ſententiã perſequar, certiſſimiſq́ rationibus eam confirmẽ, nonnulla ab vtriſq́ pręcipue agitata in mediũ adduxero. Ante omnia itaq́ in dolore laterali mittendũ eſſe ſanguinem, vtriuſq́ ſectæ primores fatẽtur: nec parũ intereſſe, hãc ne an illam in morbis venam incideris, excellẽtiſſimorum medicorum ſuffragijs affirmãt. Dein triplicẽ ſan-

guinis euacuationem ex Galeno quoque sta
tuunt, duas quidē sub auersionis nomine cō-
prehensas. Priorem ad longinqua & contra-
ria fieri aiunt,quam reuulsionē Latini, Gręci
vero ἀντίσπασιν appellant: hac sanguinē aliquò
fluentem fluxurumue, in cōtrarium retrahūt
euacuantq;. Alteram auersionis speciem, deri
uationē & παροχέτευσιν vocant, qua sanguis ex
phlegmone obsessa particula, per partē pro-
pinquiorem sanam educitur. Tertiā euacua-
tionem,ex ipsamet parte implicita assignant,
quæ minimè ad cōtraria perficitur. Fit vero
hęc, dū scalpello inflāmationū quasdam diffe
rentias etiā inter initia incidimus,quę gangre
næ,phagedenæ, aut carbunculi naturam refe
runt. Ex illis namq; sanguinē sacrificata pa-
tiente particula sępe extrahimus, addentes q-
dem aliquando præter partis sectionē hiru-
dines,cucurbitulas,aut earū vice cornua cum
igne, ne sanguis scilicet in parte coaceruatus,
membrique naturam debilitans atq; euincēs,
grauissima symptomata inducat: aut si quā-
do maiorē ad partē affectā in pestiferis bubo
nibus fluxū desideramus. Porrò duntaxat de
duobus prioribus euacuationis speciebus in
proposita disceptatione medici pertractant,
quum nemo inter morbi initia, affectū latus,

vt in ſuppuratis diuiſerit. Intelligo autē hoc loco per euacuationem, ſenſibilem ſanguinis eductionem: non, quæ leuibus cucurbitulis, aſperiori frictione, dolorificis vinculis, partis in aquam calidam merſiōe, aut calidis empla ſtris, aut vnctionibus fit, reuulſionem, vel deriuationem. Reuulſionem præterea ad lōginqua peragendam, vtraq; profitetur turba: verum ſecundi agminis primipili ſimpliciter ad maximè lōginqua & diſtantia, ex Galeno in lib. xiij. Curatiuę methodi, & Hippocratis loco in libro de Humana natura, & Galeni in Arte medicinali, longinquum in reuulſionis definitione intelligendum eſſe, aduerſarijs ꝑſuadere ſtudent. Quod tamen hi ipſi haudquaq̄ admittunt, cum Galenus in xiij. Methodi eodem loco in incipiente iecoris inflammatione, dextri cubiti interiorem venam, non q̄dem poplitis aut malleoli, aut etiam ſiniſtri cubiti ſecandam venam ſubiunxerit. Inſuper Hippocratis eam libri partem eſſe, cum Galeno inficiantur, & in Arte medicinali Galenū de pręſeruatione, non autem morbo, aut curatiua artis parte locutum affirmant. Vnde eorum quidam contendunt, tantam ad reuulſionem ſufficere contrarietatem, quantam ſat eſſe indicauit Hippocrates in vulgari illo li-

bri quinti aphorismo. Dolenti partem capitis „
posteriorem, in frõte recta incisa vena ꝓdest. „
Vbi Hippocratem de reuulsione locutũ Ga- „
leni testimonio asserũt, suosq; aduersarios tã-
quam stolidos demirant, qui ad commodum
reuulsionis locum, tantam distantiam requiri
ex Auicenna contendunt, quanta humeri ab
humero est. Vnde inferũt, sectionem venæ in
pleuritide cubiti phlegmonem patientis late
ris, à reuulsionis ratione nequaquam cadere.
Quanquã & hi prioris opinionis principes,
occasione postulãte, in pręseruatiua artis par
te, externisue inflammationibus, ad maximè
distantia (ex vena tamẽ insigniori) sanguinẽ
particulę ægre influentem fluxurumq;, etiam
retraherent. De secunda verò euacuatiõs dif-
ferentia, parum inter se discrepant. nam vtriq;
ex parte membro laboranti ꝓpinqua et sana,
auertendum sanguinem in deriuatione opi-
nantur: Propter priorem verò de reuulsione
controuersiam, alia inter illos agitatur propo
sitio: videlicet, Num reuulsio & deriuatio ea-
dem secta vena, interdum simul celebrari pos
sint. Primi, vt antea quoq; admonui, tanquã
omnium suffragijs abunde comprobatum, id
fieri posse affirmant, dummodò fluens fluxu-
rusq; sanguis reuellendo educatur, ac in parte

læsa collectus, deriuando euacuetur: ac ob id in laterali morbo tanquã acuto & statim perimente, apta quidem ad hęc habita vena, pcipuè id faciendũ luculentissimè pbant. Alij contrarium asserunt, rationes suas adducentes, ac si lateralis morbi futuri sola suspicio habenda foret, vel quędam cruris, aut manus leuis inflammatio acutus ille morbus existeret. Videmus namq; quosdam ex secundę sectæ principibus, adeò suis rationibus irretitos, vt tres venæ sectiones in laterali morbo facere non vereant. primum pedis venam, q è directo est, secundò oppositi cubiti, ac demum cubiti è directo patiẽtis lateris secãtes. Quaquã in pręsenti cõtẽtione præter alios complures Manardum aliàs diligentẽ, nec minus argutum, mirari satis nequeam, qui duas de secanda in pleuritide epistolas, non quidem pfunctorie scriptas, satisq; etiam grauiter ab ipso autore probatas, posteris reliquerit: deinde Fuchsium in extirpandis medicorum erroribus sedulum studiosissimumq;, qui iam quartò aut quintò de secãda in laterali morbo uena, suę singularis eruditionis specimẽ proposuit: atq; ea quæ nunc dicã, ex Manardo trãssumpsit. Nimirũ in venæ interioris cubiti directa sectione, nõ posse in internarũ partium

inflammationibus,reuulſionem ac deriuatio
nem vllo modo ſimul incidere, ac nequaquã
eam venę ſectionem,deriuationẽ eſſe. Videt-
tur mihi profecto parum eorum,quæ ipſi do
ctiſſime ex Hippocrate & Galeno in mediũ
adduxerunt memores,atq; ſuarum de reuul-
ſione ac deriuatione finitionũ obliti. Scribũt
namq; ex ſecũdo curatiuę methodi ad Glau- „
conem,in fluctibus quidem adhuc humori- „
bus,reuulſionem,ijs autem fluxionibus quæ „
iam partem obſederunt,deriuationem mede „
lã eſſe. Ad hęc,reuulſionem humoris ad lon-
ginqua et cõtraria eſſe euacuationem.deriua
tionem verò,ex ꝓxima loci affecti particula
ſanguinis eductionem. Inſuꝑ acriter & veriſ
ſime cum aduerſarijs cõtendunt,venæ ſectio
nem,quę in cubito e directo affecti lateris tẽ-
tatur,ad reuulſionẽ in pleuritide abũdè ſuffi-
cere,atq; cum humore adfluẽte inflammatio
ni quoq; inhærẽtem in eadem venæ ſectione
(modò copioſior ſanguis ꝓfluxerit) uacua-
ri. Quid q̃ſo aliud id indicat, quàm ea venæ
ſectiõe reuulſionem deriuationemq; fieri? flu
entis nimirum adhuc ſanguinis reuulſionẽ,
& in parte laborante contẽti deriuationem.
Deinde parum animaduerterũt, dum aduer
ſarijs perſuadere conãtur eiuſdem lateris ve-

nę sectionem ad reuulsionē euacuationemq́; sufficere, se deriuationis loco, euacuationis nomine semper iuxtà cum Galeno vsos: siquidē nihil aliud deriuatio censetur, quàm humoris particulam obsidētis ad proxima euacuatio, quam euacuationis nomine in prędicta oratione proculdubio Galenus significauit, quū reuulsio quoq; euacuatiōis species habeatur.

Sed fortè obijcient, illam humoris in parte contēti, post adhuc fluentis euacuationem, nō dicendam esse deriuationem, ꝙ ex proxima parte sana non celebretur: quoniā ipsi fortassis absq; vlla limitatione partem propinquā, laboranti parti vicinissimā interpretabūtur, tametsi aduersarijs alioqui distantem partem in reuulsionis definitione maxime remotam intelligere vetant. Sanè hac ratione aduersarijs non modo minus æqui propinquū ad eū modum commētantes videbūtur, sed etiam sui ex Galeno dogmatis obliti conuincentur, quod profitetur, reuulsionem deriuationēque per communes maioresq́; oportere venas fieri. Deriuationem siquidem venæ eiusdem lateris sectione celebrari posse inficiant, dissserētes nō aliter ac si solis cucurbitulis, aut calidioribus emplastris affecto lateri exterius adhibitis, deriuatio in pleuritide moliēda foret. Cu-

curbitularum enim vſum,ac calidioris empla ſtri impoſitionem pro deriuationis exemplo, in pleuritide adferunt. Quanquã nec ego ſo lis cucurbitulis ĩ iunioribus imbecillioribusue corporibus interdum poſſe deriuari atque adeò reuelli, in pleuritide negauerim: Sed quum meridiana luce clarius ſit,in omnibus propemodum totius trunci corporis internis inflammationibus, deriuationem venæ ſectione celebrandam eſſe,quam venam quæſo incidendam in his præſcribent, niſi læſo membro proximam in parte ſana venam? At nulla interiori vena cubiti nunc dictis inflammationibus vicinior exiſtit: quamobrem illam deriuationis gratia incidendam eſſe,probatum abundè relinquitur. niſi forte externam iugularem, ſectioni ob difficilem impacti vulneris conglutinationem ineptiſſimam,aut in pectore venam exiguam nimis,nec ocyus euacuantem,aperiendam contra omnium probatiſſimorum medicorum ſententiam aſtruere contendant. Rurſus quis auerſabitur, id quod manifeſtiſſimis rationibus ad reuulſionem longinquum ſatis eſſe ſibi demonſtrare videntur,ſatis quoq; ad deriuationem, parti affectæ vicinum eſſe: quum nihil ad opportunam venę ſectionẽ,in inter-

narũ partium inflammationib. reperiri propinquius liceat. Sed quorſum attinebat, quicquã de vicinitate ad eius rei corroboratione̅ adduxiſſe? quum poplitis ac malleolorum ſectionem, in coxendicis, renum, vteri, & veſicę affectibus cum Galeno ad deriuationem ſufficere verè profiteantur, illicq; euacuationi deriuationis nome̅ non ſemel accommodent: nõ perpendentes, malleolũ ab vtero longius diſſitum, quàm à ſuperiorum coſtarum interuallo, in cubito axillare̅. Porrò ne eruditiſſimos veteris medicinę vindices apud te ſuggillare videar, hac relicta diſceptatione, ipſe cõcedã, eodem tempore in eade̅ venę ſectione reuulſionem & deriuationem ſimul non fieri. Verum quãdiu fluens, aut fluxurus adhuc ad læſum membrũ ſanguis è vena educitur (quod inter initia potiſſimum fieri conſueuit) reuulſionem celebrari: dum verò in parte̅ dimiſſus atq; inhęrens ex eadem vena inciſa profluit, deriuatione̅ perfici arbitror. Atq; in tota hac orationis meę ſerię, ad eum modum reuulſionis deriuationiſq; nomen vſurpaturus ſum: Accedit his inter aduerſarios diſceptationibus, Hippocratis dictio κατ' ἴξιν à Galeno in ſecũdo ad Glauconem & aliàs ſæpiſſimè recitata, quinetiam alia eiuſdem cũ priore ſignifi-

cationis κατ' εὐθύ. Harum vocum rationem hactenus parũ animaduersam opinor, ac quẽadmodum vtriusq; factionis autores eas intelligant, indicare esset quam difficillimum, quũ nemo vel per transennam, earum reddere rationẽ aggressus fuerit. Proinde omissis in p̃sentia nonnihil illorum contẽtionibus ac dissidijs, quid semp̃ ipse intellexerim, obiter adscribam. Primum hanc vocem κατ' ἴξιν, quemadmodum κατ' εὐθύ, quas è directo interpretantur, secũdum rectitudinem significare indubitatum est. Vnde autem desumptę sunt, non adeò constat. Ego ex fibrarum consensu rectitudineq;, eas primum deductas reor. Sciuit enim diuinus ille Hippocrates, venę atq; arterię naturã ventriculi naturę ac intestinorum, vteri, cordis & vesicarum respondere: nimirum ex fibris certis, nõ autem vt sors fert, contextã; quibus suas naturales actiones motusq; hęc vasa obire oportebat. Quibus. n. organis attrahendi munus pręcipuè concreditum videmus, illis rectæ & longę fibrę insunt quamplurimæ, veluti œsophago, ad cibi in vẽtriculum ex ore attractionem potissimũ a summo rerum opifice creato. At quibus instrumẽtis excernẽdi propellẽdiq; facultas pręcęteris familiaris est, ea multis fibris transuer-

brarum Hippocratem iudicasse probabiliter astruerem, nulla se offeret, quam non statim ad hanc de qua modo loquor rectitudinem referri oportebit. Nam si quis rectitudinem hanc intellexerit, rectam lineam, sicuti præsentis negocij ignaro imaginari esset quàm promptissimum, fortasse rectitudo à dextra capitis parte ad pedem dextrum esset: parua autẽ, aut penitus nulla ad dextram manum. Quod si is manus ad crucis effigiem extẽderit, rectitudinem metietur à iugulo ad cubitum, imò & à dextra manu ad sinistram: sed iecoris cum dextro cubito, ac lienis cum sinistrę manus extremo, rectitudinem fingere, perquàm difficile erit. At verò si forte has rectitudinis quoq; differentias esse quis contenderet, quo pacto obsecro is rectitudinem in angulo totius corporis acutissimo, suisque costis longissimo statuet? cuiusmodi triangulus est, cuius primus angulus est supra ossis sacri latiùe principium, secundus in dextro poplite, aut pedis dextri interiori malleolo, tertius vero in sinistro genu, aut pede. Hic namq; triangulus necessariò consurgit, si dextro pede laborante, in sinistro crure uenam secueris, aut aliquam interiorem cruris partem scarificaueris: ac proinde fingendo

ſiue deriuationem, ſiue reuulſionẽ moliaris: per rectitudinem inquam, fibrarũ rectitudinem obſeruandã, atq; conſenſum, peritiſſimè inſinuãs. perinde ac ſi ſecta remotiori, & obſeruata huiuſmodi rectitudine, melior fieret humoris ad partem ęgram cõfluentis fluxuri ue reuulſio, & diuiſa viciniori, præſtantior a parte laborante deriuatio. Nemo enim ſanæ mẽtis inficias ibit, in venę ſectione naturales facultates, quib. venæ toti corpori in ſanguinis adminiſtratiõe famulantᷣ, torpere, ocioſaſque eſſe: atq; venas ad ſanguinis eductionẽ, verſus impactũ ipſis vulnus, & dolorificã ligationẽ & frictionẽ, aut calẽtem aquã, ſuis rectis fibris & trãſuerſis plurimũ auxiliari: poſtremò illã fieri fluxus rationẽ quam ex dolore in inflammationibus Galenus aſſignat neminem latère debet. Hæc enim præter cętera quam plurima ipſius loca, in libro decimotertio Curatiuæ methodi de inflammationũ ex cauſa externa generatione, ipſius ſunt verba:

» At quę dolẽt, cernuntur ea quoq; phlegmonem ex dolore pati, ſed cauſam eius nõ omninò aſſignãt quidã nullo modo probabilem. Noſtra vero ſententia eſt talis. Docuimus in eo opere q̃ de Naturalibus facultatibus edidimus, vnam eſſe naturæ facultatẽ quam ex-

vena in dolore laterali ſecanda cõtra Galeni ſententiã ſcribere haud veritus eſt, priuſquã vel per ſomniũ quidem Anatomen vidiſſet: quanq̃ hactenus vnicæ dũtaxat, me ꝓfunctori e administrãte, aſtiterit. Proinde ſaluo accurato tuo iudicio, erit mea cũ Hippocrate ſentẽtia, ad fœliciorẽ opportunioremq; uenę ſectionem, ſiue deriuatio ſiue reuulſio moliẽda ſit, perpetuò venã ſecũdũ fibrarũ conſenſum ac rectitudinẽ incidendã. Huic axiomati, exactam venæ in thorace diſtributionẽ ſubiungam, quam ad hunc modũ vt plurimũ haberi animaduerti. Venę cauæ trũcus ex iecoris gibbo ſuperiora petens, ac ſeptũ tranſuerſum permeans, duos atq; interdũ tres inſigniores ramos ſepto cõmunicat. Deinde admodum exiguas, ac capillaribus venis ſimillimas ſoboles in duas mẽbranas thoracẽ interſepientes (διαφράττοντα Græci vocant) diffundit. Cordi verò inuolucro ſi accuratè dictas mẽbranas ab ipſo abſtuleris, nullã ferè aut perq̃ exilem à caua venulam, cõmunicatam reperies. Iã cordis baſim & ipſius dextrã auriculã caua attingens, ex media ſua regione in dextrũ cordis ſinũ aperitur, ipſiuſq; venæ corporis portio, illi inſinuatur. Hęc priuſq; in ſinũ plane deſinit, venã coronę modo cordis baſim

mutuam participare: sed quod fibræ ad eum modum sint à natura conformatæ, quanquã, vt in sermonis progressu fortasse ostendam, falsum, sit, venam nutrientem nouem, aut decem (aut si in præsentiarum voles, octo) costas inferiores vtriusque lateris, cũ sinistri cubiti, aut cruris sinistri venis rectitudinem vllam obseruare. Vt corpus quidẽ vtrinq; æquè ponderosum redderetur, geminũ natura id esse voluit, ac venę pari carentis tanquã æquilibrium quoddam præbuit, arteriã magnã ad inferiora thoracis propter spinæ sinistrum latus delatam, venam verò dextræ spinæ regioni inniti voluit. Præterea is respuet Galeni sectionẽ ex dextro malleolo, aut poplite ad sinistrũ, Hippocratis ex occipitio ad frontem, quę tamen secundum fibrarum rectitudinem celebrantur venarum sectiones. Insup. multò magis incusabit incisionẽ, quæ in dextrę manus phlegmone ad sinistrã, aut sinistræ ad dextrã celebratur, in qua tamen optima seruatur fibrarũ rectitudo atque cõsensus, si in illis corporib. inciderit, in quibus axillares à caua ante magnã in glãdio bifurcationem propagantur. Verum res ea dilucidior est, quàm quę ,plixiori refutatione indigeat. quã citius quis sibi persuaserit. si incon-

basi, aut è regione eius quæ in dextrũ cordis sinum vena properat, aut etiã priusquam caua cor attingit, vena sine pari à caua ꝓpagatur: siquidem & postremum illud, Galenum in dicto nunc commẽtario, bis indicasse reor. Huic ego de venæ ortu percunctanti, præter oculatam fidem, nihil in rei testimoniũ adferre possum. Quantũuis namq; operosè & industriè venæ cauæ diuaricationi animũ adhibuerim, perpetuò supra cordis auriculam, venam sine pari, non aliter atq; in canibus ac simijs, in hominibus propagatam deprehendi. Supra autẽ ita à me dici intelligas velim, ad naturalem auriculæ situm, non autem ad summum eius apicem digitis ad superiora attensum. Nec meis tantum oculis fidem adhiberi postulo, verũ omnibus, qui Lutetię, Pataui, Louanij, & alibi nõ semel mihi publicè administrãti astiterunt, vbi vt verã de venæ sectione scientiam nãcisceremur, eam Anatomes partẽ diligentius sum aggressus. Taceo interim me, in vtriusq; sexus corporibus omnes costas hac vena nutriti, Patauij in frequẽtissimo eruditissimorum spectatorũ cõsessu ostendisse, quum nuper publice mihi demonstrandi secãdiq; prouincia demãdata fuisset. Deinde nõ præter rationem, hanc inter cæte-

ras venam coniuge carentẽ,ac ſine pari Latinis, Gręcis vero ἀζυγὴν paſſim appellat legimus.Siquidẽ ita nominari meretur,quòd ex latere oppoſito nullam ſibi correſpondentẽ venam ſortitur. quam indubiè haberet, ſi è regione dextræ auriculę propagaretur: eam videlicet,quæ ad dextrum cordis ſinum ptinet,cui coronalis uena coniunx creditur.Sub cordis autem baſi,aut priuſquã cor caua vena attingit,eam enaſci,nemo vel qui ipſe ſecãdi munus obierit,vel qui ſecantem ſpectarit, aſſeret. Hęc quidem eò induxi, vt commonſtrem hanc ſupra cordis auriculam venamq; in cor diſperſam,ſuper quartam & ferè tertię metaphreni vertebrę finẽ à caua etiam in hominibus productam. Eſt & aliud circa pręſentis venæ initium non oſcitanter obſeruandum,eam nimirũ, vt prius quoq; admonui, à cauę dextro latere enatam,nõ autem(quod fortè q̃ſpiam Anatomes ignarus,atq; deprauato Galeni loco in libello de Venarũ ſectione illuſus aſſeret)ex ipſius ſiniſtro,aut medio quà ſpinam caua reſpicit enatã. Quod ſi q̃s inficiabitur,ob oculos fideliſſimos rerum teſtes coràm ei obĳciam, quibus ſi orbatus q̃ſpiam huiuſçe rei aliud requirat teſtimoniũ, is per me vel ſolo tactus ſenſu euadet certiſſi-

mus modò ſecāti mihi haud dedignetur asſi ſtere, vel pręſtantiſſimorū virorum iudicijs aſſentiri non detrectet. Cęterum miraberis forſitan, cur adeò religioſe de venè huius ortu diſceptē? Nō ob aliud ſanè, quàm vt nouē & aliquādo decem inferiores vtriuſq; lateris coſtas, ea nutriri mihi annuas, illamq; à venę cauę dextro deductam largiaris: pręſertim quū norim, non ad manum ilico corpus humanū fore, ex quo hęc (ſi abſurdiora duxeris) contēplari queas. Adde & meę propoſitionis robur, hinc imprimis deſumendū. Sed ad reliquas venæ cauæ ſoboles reuertamur. Vena caua poſtquā hanc ſine pari diſtribuit venā, ſurſum ad glandiū properat, vbi mox bipartita in duos truncos finditur. Dexter (idē de ſiniſtro intellige) venā producit primę coſtę innixā, ac ſub clauicula ad axillam procurrentē. Ad huius originem à caua vena ad tres ſupiores coſtas dextri lateris, vena diffunditur, adeò exigua, vt ſubinde viſum effugiat, imò ſepius ipſam deeſſe repies, quū paruis illis coſtis ab axillari ipſis incūbente abunde nutrimenti frequenter ſuppeditetur: Truncus hic, poſt harum venarum diſtributionē ſurſum conſcendens, internā dextram iugularē, & ad trāſuerſos vertebrarum colli

processus pertinẽtem venam à se deriuat. Reliquum autem eius in externam iugularẽ, cuius ilico humeraria soboles est, finitur. Verũ in glãdio, vbi paulo ante dicta fit bifurcatio, duę enascũtur venæ, ad vtrunq; pectoris ossis latus, vtrinq; vnà procurrẽtes: à quibus pectori mammillisq; alimẽtum pręcipuè administratur. suntq; eę, quę cum vteri venis sub rectis in abdomine musculis coeũt. Nutriunt itaq; vniuersum thoracẽ, vena paris expers, duæ ad trium superiorum costarum interualla, & duę ad pectoris os delatę. At quemadmodum etiam in nostris dissectionũ tabulis adnotauimus, hæc in glãdio magna cauæ bifurcatio, subinde post axillariũ venarũ propagationem, primum conspicitur. Iam quid Galenum mouerit, cur obscurius, & secum eodẽ loco pugnans, venę absque pari in hominibus, quàm cęterarum corporis venarum mentionem fecerit, ac quamobrem venas in propria de venarum tractatione prętermissas, ferè παρέργως alibi recensuerit (si modo de ipsius oraculis dubitare fas sit) subiungam. Legitur quidem in secundo Hippocratis libro de Victus ratiõe in morbis acutis, Aphorismo decimo, ad hũc modum. Quum ergo ad iugu-
» lum dolor extenditur, aut grauitas vel bra-

chium,

chium vel mammillam,aut partes quæ ſupra ,,
tranſuerſum ſeptum ſunt,dolor affligit,inter- ,,
na cubiti vena ſecanda eſt. Dein paulo pòſt
Hippocrates ſubiecit.At ſi partes quę ſub trãſ ,,
uerſo ſepto ſunt,dolor infeſtat, ſed ad iugulũ ,,
non aſcendit,tũ vel nigro veratro, uel peplio ,,
aluus ducenda eſt.Præſentem Aphoriſmum
Galenus commentatur,ac ſi Hippocrates prę
cepiſſet,phlegmone in laterali dolore coſtas
ſuperiores affligente,ſanguinis miſſione vtẽ-
dũ eſſe.Quando verò in coſtis inferioribus
inflãmatio hominem cruciat, medicamento
purgante eſſe ſubueniendũ. Perquirens igi-
tur Galenus cauſam, quapropter deijcientis
medicamenti potius,quàm ſanguinis miſſio-
nis uſum prætuliſſet Hippocrates, venarum
diſtantiam arguit,ac ſuam ferè ſententiam ad
tritum noſtrorum medicorum placitũ refle-
xit,quo docetur, ſanguinem prauum ex locò
affecto per partem nobiliorẽ minimè trahen-
dũ:quaſi uenæ interioris cubiti ſectione, per
cordis regionẽ ex inflammatione nothas in-
krioresq; coſtas occupante,ſanguinem tranſ-
uehi neceſſum foret. Cæterum Galenus hæc
parũ efficacia perpendens,quantumuis Hip-
pocrati contradicere religioſiſſimè ſemper ca
uerit,tandem tamen tacitè ſubiecit,quod poſt

ea AEgineta apertius explicuit: nimirũ venę ſectione potius quàm purgante pharmaco vtendũ eſſe propter eam quam medicamentum purgans adducere conſueuit perturbationem: quodq; ſemel exhibitum medicamen in manu, quemadmodũ inciſam venam, non teneremus. Atque ita, qua potuit ſumma moderatione Galenus ſe repreſſit, vt quàm minimũ ab Hippocratis ſanctione recedere uideretur. Quod vt fieret facilius, ad eum quem dixi modum, de vena ſine pari pertractauit, ſcopum dirigens, quaſi vena coniugis expers, ab incidendis venis plus æquo diſtaret. Hanc contra Hippocratem ſententiam præſtantiſſimi quiq; mediocrũ amplexantur, atque utriuſque ſecte autores in eam quoq; cũ Galeno deſcendunt. Quamuis non ignorẽ, quoſdam Hippocratis verbum συμβαίνει de humoris potius ad ſuperiora affluxu, quàm de doloris extenſione, perperam interpretari. Liceat igitur (oro) me, affectu nonnihil ſepoſito, Hippocratis dictionem apud te ſummũ ueritatis amatorem, examinare: ſiquidẽ vniuerſum ferè latus à clauiculis ad ilium oſſa uſque, ab Hippocrate intellectum mihi perſuadeo: vt in priori quidem periodo, partem lateris duodecim coſtis interſeptam, poſteriori vero, quod à ſepti

tranſuerſi orbiculo infrà ad ilium os vſq; pertinet, Hippocrates ĩdicaſſe videatur. Agit enim de tenſiui doloris extenſione productioneq;, non autem de phlegmones atque doloris pũctilis regione. Et in quacunque tunicæ coſtas ſuccingentis ſede inflammatio ſubſtiterit, certiſſimum eſt tenſionem ad iugulum ac clauiculas vſque ob conſenſum neceſſario percipi: Nouimus quippe in iecoris inflammatione, ad iugulum vſq; tenſionẽ moleſtare: non alia profectò ratione, quàm quòd ſepto tranſuerſo iecoris grauitate deorſum protenſo, ſuperior eius membrana à tunica coſtas ſuccingente enata, ſimul protendatur, atque ita per conſenſum totius ſuccingentis tunicæ dextra pars, tenſionis ſenſu, ad iugulũ vſque infeſtetur. Impoſſibile enim eſt, membranam anguſtiorem ac duriorẽ, naturaq; maximè protenſam, aliqua ſui parte vehementius ex inflãmatione prætendi, quin vniuerſa tenſionis particeps ilico efficiatur. Quòd uerò in ſecũdę periodi initio dixerit, ὑπὸ τὰς φρένας, non autem μετὰ τὰς φρένας, an'ne quod propoſui confirmat? eam enim orationem ſub ſepto tranſuerſo ſignificare, neminem latet. Verũ qualiter inferiores coſtę ſubiectæ dici mereantur, vix ſatis aſſequor. Nam ſeptum tranſuerſum à fine oſ-

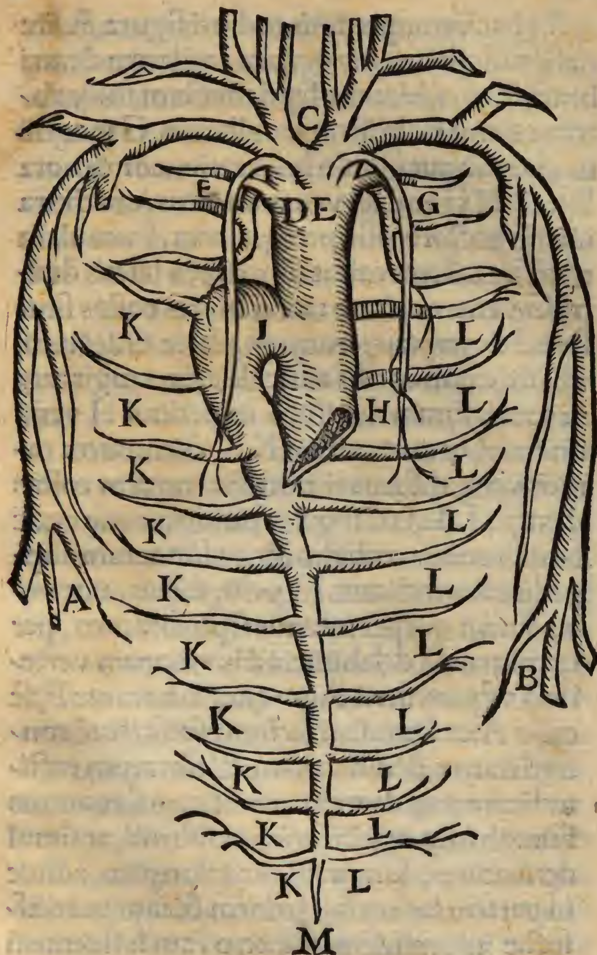
ſis pectoris, vbi in mucronatam cartilaginem deſinit, principium ſumens, ac paulatim ſpuriarum coſtarũ finibus annexum, tandem ad thoracis vndecimã vertebram iuxta duodecimæ uertebræ principium pertingit, fortiſſimisq; ligamentis illis & primis lumborũ vertebris annectitur. Quare ſi hominẽ ambulare, ſedere, aut ſtare imaginemur, nulla prorſus coſta ſepto ſubiecta erit. Verũ ſi quis hominem ſupinum procumbere voluerit, idq; ſub ſepto eſſe contẽderit, quicquid infra vertebrã è regione ſuperioris ſepti exortus locatã poſitum eſt, illi idem Sub, quod è regione, neceſſario denotabit. Quanquã nec ita præter duas tres'ue uertebras cum ſuis coſtis ſub ſepto aliud foret. Septinamq; ſuperius initium, è regione nonæ vertebrę thoraris eſſe, coniectura aſſequor. Quamobrẽ ad hunc modum Hippocratis oraculum intelligens, neceſſariò cõmuni ſenſui derogabit. Pręterea ex Galẽi ſententia ſequeretur, Hippocratem duntaxat in quatuor ſuperiorum coſtarum inflammatione ſanguinis miſſionem præcepiſſe, quum ex ipſius ſententia, octo vtriuſque lateris coſtæ venæ ſine pari ramis nutriantur. Cæterum ſi Hippocratis Aphoriſmum ad meam ſententiam accommodauerimus, tunc demũ vena-

rum distantia locũ habitura est,ob quam fortè venę sectioni,medicamentum purgans esset præferendum. Lumbis namque sub septo transuerso propriè locatis,à venis secandis nihil remotius in corpore dissitum imaginari licet:adde illis exiles venulas,non quidem magnas,quemadmodum ventriculo,lieni, renibus,vtero,uesicæ,alijsq; visceribus esse à natura cõmunicatas. Deinde vicinissimi sunt lũbi ventriculo & intestinis, ob idq; faciliorem medicaminum futuram actionem, nemo inficiabitur. Postremò si venarum distantiam ex Galeni sententia ad Hippocratis excusationẽ argueremus,iecore, liene,ventriculo, renibus & vtero phlegmone obsessis, non mittẽdum esse ex Hippocratis præscripto sanguinẽ colligeretur. Ad huius,sententiæ firmius robur conciliandum,aliquot Hippocratis Aphorismos ex Aphorismorum libris adducerẽ, nisi mihi cum singulari tua medicinæ cognitione res esset. Nec me monet, quod contentiosior quispiam fortè obtrudet.si lumborum seu iliũ dolorẽ sub pleuritide cõprehendero, me pleuritidis voce abuti. Cui respondebo,id morbi nomen ex eorũ esse genere,quæ à loco affecto primã impositionem sumpserunt,cuius generis est nephritis,peripneumonia,ophthal

mia, coxendix: significabitq; mihi id nomen pleuritis, vniuersi lateris affectum, non autem solius costas succingentis membranæ. Veluti pleriq; opinantur, eam membranam barbarè pleuram vocantes. Præterea id nomē a costis, quæ etiā quod latus constituunt, πλευραι nuncupantur, nequaquam primam impositionem assumpsit: quum ueteres Latini scriptores pleuritidim dolorem lateralem, potius quàm costalem appellant. Hæc quidem eò refero, quòd Galenū de ea vena obscurè scripsisse, ad marginem mearum tabularum indicauerim. vt que Hippocratis sententiam fuisse ostenderem, in quacunque costas succingentis membranæ parte, phlegmone infestauerit, venam potius secandam. quàm purgans medicamentū porrigendum. Sed ne uidear hæc anxiè nimium apud te excutere, ad rem reuersus, principiò pedem cum prioris sectæ autoribus (e quibus & tu vnus semper extitisti) conferam: qui è directo affecti lateris venam inter initia in cubito secandam præscribunt. quorum præcipuas sententias & axiomata mihi tanquam optimè uerissimè que ab illis Galeni aliorum que præstantissimorum medicorum autoritatibus, atque adeò optimis rationibus probata assumam. Est igi-

tur vobis firmiſſimum theorema, ex eadem vena reuulſionem & deriuationem poſſe fieri: quod eſt, conſtantibus ægri viribus, vna ſectione poſſe fluentem humorem ad longinqua reuelli, atque adeò euacuari, & iam in inflammatione contentum ſanguinem per propinquum deriuari, ac ſimul educi. Quum hæc interdum licere oſtendiſtis, adijcitis poſtea, id maximè in laterali dolore præſtandum eſſe, quum is morbus tam acutus perimens que ſit, vt duas illas euacuationes ſimul ilico expetat, neque vt illas intermiſſis vicibus celebres euacuationes, inducias præbeat. Addam & venam cubiti è directo lateris affecti, ſatis ad ſolam reuulſionem diſſitam: ſi forte illam duntaxat, ob virium imbecillitatem, adhuc fluente ſanguine, exequi cogeremur. Deinde ad deriuatitonem, nullam ea quæ laboranti lateri è directo eſt, viciniorẽ ad commodam ſectionem reperiri exiſtimatis. Poſtremo vtranque auerſionis ſpeciem ſecundum fibrarũ rectitudinem atque conſenſum faciendã, ſuperius abunde demonſtrauimus. Ex his inducetur, ſi quis corpore plethorico ac ſuccorum abundantia laborante, viribus utcunque robuſtis in ſuperiorum trium coſtarũ partis dextræ aliqua phlegmone corripia-

tur, illi ſanguinē inter initia ex dextra axillari educendum, donec vel rubicundior multò, vel pro puro rubidoq; liuidus effuxerit: utrũq; que enim accidere teſtatur Hippocrates. Si uero in ſiniſtris coſtis ſuperioribus inflāmatio conſtiterit, aperietur intrepidè pari ratione, ſiniſtra axillaris. Atque hæc omnia tecum confiteor. Verum vt negocium dilucidius paulò ob oculos collocem, venas thoracis obiter delineabo, quo mathematicorum more rem aggrediamur.

C
E
DE
G
K
I
L
K
H
L
K
L
K
L
A
K
L
K
L
B
K
L
K
L
K
L
K
L
M

In hac vera, quamuis rudiori figura, A litera significabit nobis venam axillarem dextri brachij, ad cubitum vsq; deductam, ibiq; abtruncatam: B sinistram axillarem, C magnã in glandio aut iugulo bifurcationem denotabit. D & E ambas venas ad anteriora thoracis sub pectoris osse perreptantes. F uenulam nutrientem tres costas superiores latetis dextri. G venam alẽtem tres elatiores costas sinistras. H venę cauę truncum planè dissectum, vbi dextram cordis auriculã caua tangit, atq; in cordis sinum dextrum ingreditur. I venã sine pari ex caua natam. K, K, &c. nouem ramos venę absq; pari, nutriẽtes nouem costas dextras. L, L, &c. soboles eiusdem venę nouẽ humilioribus costis sinistris alimentum suppeditantes indicant. M verò, dictæ nunc venæ finem, qui per inferius septi foramen, per quod arteria delabitur, ad lumborum vertebras vsq; excurrit. Age igitur laborante F, secabo A: ea siquidem sectione sufficientẽ contrarietatem, & distantiam, & fibrarum rectitudinem, atq; demum vicinitatem seruaturus sum: ob idq; opportunè reuulsurus, ac simul deriuaturus, dummodo vnà fluentem, adhuc in partem læsam sanguinem, & iam parti affectæ inhærentem eduxero. aut si fluentem

duntaxat euacuauero, ſolum reuulſurus. Sic pari ratione, ſi G phlegmone affligatur, recurram ad B. eadem, quę ſectione venæ A, laborante F, præſtiturus. Similis quoque de pectoris venis ratio eſt. nam D laborante, aperitur A. E vero inflãmatione implicito, ſecatur B. Atque tecũ actenus conſentio: imò amplius, ſi laborauerit I, aperiam venam A. Sic ſi aliqua partiũ intercoſtalium denotatarum per K inflãmatione corripi cœperit, incidendã dico A. Nam A, cum illis ſeruat rectitudinẽ, & ſatis ad reuulſionem diſtat, nullaq; vena gratia deriuationis vicinior opportunè ſectioni offertur. Verũ in quo abs te diſcrepem, ita habeto: ſi venarũ aliqua ſignificatarũ per L, hoc eſt decem inferiorum coſtarum, intercoſtaliũ partiũ quæpiã phlegmone implicetur, nonne veſtrorum achilleis rationibus confirmatorũ axiomatum obliti, ſecabitis venam B, hoc eſt ſiniſtrã axillarem? arbitrati nimirũ, fibrarum rectitudinem conſenſumq; vos obſeruaturos, atque viciniorẽ venã inciſuros? Oportebit mehercule vos ad hæc animaduertentes, non B ſed A ſecare. Nã ſanguis impactus in L, nuſquã niſi ad I deduci poterit, cũ quo oĩa L fibris conſentiunt, atq; viciniſſima exiſtunt. Sed laborante I, aperit A: ergo & affli-

cta aliqua venarum L,reſeranda eſt vena, A modò reuulſionẽ, aut deriuationẽ ſolam , aut ſimul vtrunque moliri ex alterutro brachio propoſitũ fuerit : quũ vtramque auerſionis ſpeciẽ per fibrarꝝ, vt oſtendimus, conſenſum atque rectitudinẽ celebrare oporteat, qualis nulla eſt L cũ B . Pręterea vicinitas ab L ad B,quę in deriuatione potiſſimũ ſpectatur, nõ tanta eſt,quanta L ad A.quandoquidẽ I , ꝓpinquius A eſſe videmus, quàm B:ergo etiã L vicinius neceſſariò eſt A, quàm B . Ex his itaque propoſitis ſequitur,ſiue ex brachio reuellere & deriuare ſimul viſum fuert,ſiue dũtaxat in imbecillioribus viribus reuellere, & deinde poſt aliquod tẽporis interuallũ deriuare ſtuduerimus, ſemper diuidendã eſſe dextri cubiti axillarẽ.Niſi fortè aliquã triũ ſuperiorꝝ coſtarum ſiniſtri lateris, inflãmatio moleſtauerit. Tunc.n. ſiniſtram axillarẽ vnà tecum aperiendam ſuadeo, vt ea ſectione vicinitas rectitudoq; obſeruentur. Porrò ſi prioris ſectę aliquis,in homine imbecilliori eodẽ tẽpore & reuulſionẽ & deriuationẽ celebrare ob deiectas ęgri vires recuſauerit,ob idq; ad ſolã reuulſionẽ, pedis venam ſecandam arbitretur,is ſemꝑ in dextro poplite externòue malleolo venam ſecabit,niſi aliquam trium ſupe-

riorum costarum lateris sinistri, phlegmone infestauerit. quod absque longiori demõstratione, te facile ratiocinari non dubito. Nam is medicus huiusmodi sectione distantem procul venam aperiet, & fibrarum rectitudinem consensumq; obseruabit. Quanquam tunc parũ referre arbitror, siue externi siue interni malleoli venas aperiat, quantũuis fibræ exterioris malleoli cum vena sine pari magis cõueniant. Nam quum vtrunque euacuationis per auersionem genus, per communes maioresq; venas debere fieri omnibus in confesso sit, poplitis venam longè ad cõmodam sectionẽ prætulerim, à qua medicos ob tonsorum imperitiam hodie prorsus manum abstinere videmus. Nos illam sæpè nõ maiori negocio, quàm axillarẽ, aut humerariam in cubito, iã sæpius aperuimus, & elegans sanguinis fluxus subsecutus est. Nec tecũ hic disceptabo, nũ ad solam reuulsionẽ, ob imbecilliores ægri vires à deriuatiõe abstinere, coacti, potius dextram axillarẽ, quàm dextri poplitis venam, secare ex vsu sit, quũ vtrunque quæstionis mẽbrum optimis argumentis ac rationũ adminiculis corroborari queat. Equidem non vereor, diuersis innixus ratiõibus optimisq; demonstrationibus adiutus, modò hanc modò

illam aperire venã. At verò si apud te euicero, rarissimè sinistri lateris tribus costis superioribus, inflammationem in dolore laterali subsistere, id quod à me petieras: abũdè apud te corroboratũ arbitrabor, quod posteaquã cum alterius sectæ principibus succinctissimè egero, obiter subnectã. Vt itaq; eos ocyus à mea sententia reijciã, ipsosq; suis principijs nequaquã insistere luculenter ostendã, ad venas thoracem nutrientes suprà depictas recurrendũ est, & ipsorum principia tanquam vera, disputationis ergò assumenda: quę ferè sunt huiusmodi. Humori ad partẽ ægrã fluẽti, aut fluxuro, debetur reuulsio, quæ secundũ ipsos est euacuatio ad maximè distantia. Humori verò in particula ægra coaceruato inhęrentiq;, cõpetit deriuatio, hoc est, humoris ex loco affecto per proximum membrũ sanum auersio, ob id'que euacuatio. Deinde subiungunt: quũ hæ euacuationis species in omnibus vitijs ex fluxione obortis conueniunt, necessariò quoque eas in inflãmatione pleuritidis, ex vsu censendas esse. Sic tñ, vt ante omnia adhuc sanguini fluenti quidẽ, atque affectũ augenti reuulsione, in parte autẽ laborante collecto, deriuatiõe, interposito tẽporis interualllo, prospiciatur. Proinde reuulsuri, op-

positã venã impliciti lateris, in cubito secant, deinde post tẽporis aliquã intercapedinẽ, eã quæ è directo lateris affecti est,parũ per Iouẽ eorũ quę proposuerunt memores: quũ vtriusque pedis venæ, & ambarꝝ manuũ humerariæ remotius,quàm axillaris oppositi cubiti,ab inflãmationis loco dissitæ sunt, nec illæ tardius ac minus infœliciusq;,quã hæc è corpore euacuant. Vt itaque res clarior euadat, proponamus adolescentẽ corpore, sanguine turgido,integris viribus,dextri lateris inflammatione correptũ: huic ipsorꝝ aliquis statim mittendũ sanguinẽ ex sinistra axillari prępscribet.altera verò die, aut quando fluxũ constitisse arbitrabitur, dextræ manus iecorariã diuidet.Sit itaq; inflammatio in aliqua venarꝝ F,primum aperient B, vtpote venam magis distantẽ quã A.deinde deriuaturi, & tanquã proximiorẽ venam incisuri diuident A. Sic quoq; si G.primũ A. Quinetiã si aliqua venarꝝ nouẽ costarꝝ inferiorꝝ sinistri lateris, inflãmatione occupetur,hoc est L,aperient ilico A,deinceps B,suorꝝ principiorꝝ turpiter obliti:quũ inter initia remotior,quæ est B, nõ autẽ A,quæ propinquior vena est, ex ipsorum arbitrio diuidenda erat. Vt interim hic de fibrarꝝ rectitudine nihil addam, p̃sertim apud

eos,quos distantia vicinitasq; plus satis coar-
guat atque conuincat. Nã I longius distat à
B,quã ab A.sed sanguis ab L,non potest edu
ci aliò nisi per I: ergo necessariò in sanguinis
missione,L vicinius est A, quàm B.quod ex
præcedenti figura conspicere quã facillimum
est.proinde ne in illorũ nugis refutandis diu-
tius hæreã,ipsis ex falsis suis principijs,huius-
cemodi axioma introduco.In quacunq; late-
ris parte,in thorace,sit inflammatio, exceptis
triũ superiorũ costarũ sinistri lateris duobus
interuallis,diuidendam primũ esse axillarem
sinistram,deinde dextrã : quoniã ante omnia
remotior,ac deinceps vicinior, ipsis in pleuri-
tide secanda putatur. Aut quibus harũ partiũ
primoribus, pedis sectio magis quã contra-
rij lateris inter initia probatur, dicam, perpe-
tuò dextri pedis venã primum,deinde dextrã
axillarẽ aperiendam: nisi duo dictarum costa
rum interualla, inflammatione corripiantur.
Sed fortè hi obstrepent,quid nos tantillam cu
ramus à te adductam in tanta distantia vici-
nitatẽ? vt interim surda aure prætereãt, quod
de fibrarũ rectitudine egimus. atque hoc etiã
prioris sectæ autores,fibrarum negantes recti
tudinẽ,in medium adducere possent. Cæterũ
vtriusq; respondebo, mihi maiorẽ cõtra illos
vicinitatem

uicinitatem cordi esse, quàm illis minorem aduersus suos aduersarios, contrarietatem. Dicant quæso, an'ne pro distantia medij pollicis, hactenus tam anxie & aniliter digladiatum est, totque inter primos nostrę ætatis viros subortę simulationes dissidiaque: me verò præter fibrarum rectitudinem, maiorem vicinitatem, in medium adduxisse? Sed ipsorum vesaniam absque omni negocio, dummodo venarum tabulam adhuc semel intueri lubeat, indicaturus sum. Sit itaque inflammatio in D, aut in E. aut in F, aut in G. aut in K, aut in L: hoc est, in quacunque thoracis parte, in locis tamen è regione sibi cor respondentibus, distantia vnius inflammationis ad A, aut ad B alterius vicinitatem latitudine tantummodo medij pollicis superabit. Verum vt particularius loquar, sit inflammatio in F, ipsum A non vicinius est F, quàm venæ B, nisi media latitudine venę cauæ. quod liquidò constat, si animum quis ad venam cauam in iugulo intenderit. Necesse siquidem est, sanguinem ex F fluere ad C, hoc est iugulum, deinde ex C ad A, aut B, prout nimirum hęc aut illa vena incidatur. Cœterùm id ad deriuationem tantum relatū videretur, in qua partis affectæ cū incisa vena vicinitas potissimum spectatur. Age itaque distantiam propter reuulsionē cōsideremus. Si venarum F aliqua inflammatione

corripi cœperit, arbitrabuntur se remotius longe venam incisuros, si B aperiant, quàm si A: quum tamen à quocunque puncto venarũ F, nõ remotius dissitũ sit B, quàm A, nisi media latitudine venę cauæ, quæ in glandio in viro naturalis constitutionis pollicis latitudinẽ fortasse sortitur. Verum hanc vicinitatem distantiamq; vel mente captus, post exquisitã venarum cognitionẽ deprehendat. Quamobrem nisi vtriusque hæreseos autores, fibrarum in vtraque auersionis differentia seruandam rectitudinem atque consensum fateantur, ipsos hactenus de lana caprina asiniq; vmbra rixose disceptasse, quis ignorat? quòd tot chartarũ & olei dispẽdio aduersarios, aut distantiã, aut vicinitatẽ medij pollicis obseruandã, in sesqui cubiti, aut duorũ, nonnunquam & trium cubitorũ lõgitudine, docere ad nisi fuerint, quamq̃ peritus manualis artifex, tantam distantiam aut propinquitatem in venæ sectione, etiam si volet triplicem, pensaturus sit. Nihil.n. obstare obseruaui, siue supra cubitum axillarem diuiderem, aut sesquipalma sub cubiti articulo incisionem tentarem, dummodo fluente sanguine, alteram mediarum digito comprimerem, ne ex humeraria quoque sanguis efflueret. Imò cum meis commilitonibus in præceptorum nostrorum ægris, vsus experientiæq;

gratia, duas ſectiones in ramis axillaris venæ ſub cubiti media regione aperuimus, quum remotiori in cubito vena ſecta, fœliciter et copioſe ſanguinẽ vacuare ſtuderemus. Hinc profe-cto, ſi ſola diſtantia, aut vicinitas propoſitę di-ſputationis de ſecãda vena cubiti in dolore la-terali ſcopus eſſet, quãcunq; etiã thoracis partẽ inflammatio inuaſiſſet, huius ne an illius cubiti venã inciderẽ, ne pilo quidem redimerẽ. Anne itaque nobile illud Hippocratis de fibrarũ rectitudine ac conſenſu dogma reſpuẽtes, pul-chrè inter ſe conuiciari & canũ more oblatra-re, tibi videntur? adeò ſane, vt publico edicto in Hiſpania metentibus, venæ ſectione è dire-cto affecti lateris interdictũ fuerit. Poſt longas enim Salmanticæ habitas hac de re diſputationes, qui ſuccubuerunt apud illuſtriſſimũ Hi-ſpaniæ ſenatum (vt ſcribis) cõqueſti ſunt, non minorẽ humanis corporibus venæ ſectionem quę è directo fit perniciem adferre, quàm mortalium animis Lutheranorum ſchiſmata. Cu-ius equidẽ rei euentum quàm auidiſſime expecto, quæq; ſit futura hac in lite ſententia: num Cęſarea Maieſtas id ratum habere corfirma-riq; volet. Vobis ſiquidem in Liguria pacem tractantibus, ſuo illi pręiudicio tantis, vt aie-bant, malis obuiam proceſſerunt, donec vos Hiſpaniæ ἀρχὶατροι hac de re ex veſtro arbitra-

tu ſtatuiſſetis. Certiorẽ interea pater meus me reddidit, quoſdã apud inuictiſſimã Cęſaris clemẽtiam ſupplicibus libellis id ſtrenuè egiſſe, vt ſublimi autoritatis ſuæ ꝑrogatiua ipſorum decreta atque ſententias velut vallo tutiſſimòque pręſidio aduerſus antagoniſtarum impreſſiones munirent. quibus vel ob hoc minime indulgebit, neque de ſuo concedet iure, quòd triſtem ſanè Principis Pedimontani obitum alta mente repoſitum etiam nunc conſeruet: quem medicos venam in cubito oppoſiti lateris ſecantes interemiſſe, aulici clanculum obmurmurant. hos enim reuellere ſtudentes, & modicum (vt deriuationi ſanguis reſeruaretur) euacuantes, ex ſimplici vt vocant pleuritide, duplicem induxiſſe ferunt: haud perpendentes, viro Principi longiori vita digno, plus noxæ huiuſmodi ſectione inductum fuiſſe, quàm ſi ipſis vocatam hęreſim illi inſpiraſſent: quum huic forte ſua ſuadela ſacerdos aut monachus quiſpiam, illi ne totus quidem diuinus Aſclepiadum chorus mederi potuiſſet. Da operam interim oro, ne tuorum collegarum ſententię cedas: quin potius tot Italię, Germanię & Galliæ eximię eruditionis viros, Cæſ. Maieſtati propone, qui diſcuſſis veteris inſcitię tenebris, è directo affecti lateris ſecandam venã arbitrantur. Quod te conaturum haudquaquam diffido, qui vnus

regni Hiſpaniæ primariorum ſis medicus, & Hiſpanorum illuſtrium amantiſſimus. Aliter fortaſſe, vt rem ſedulo promoueres, refractarius quiſpiam horraretur: arbitratus, nihil eſſe inter res mortalium peruerſis medicorum præceptionibus, humano generi exitialius, aut damnabilius. Quod feſtiuiter admodum, noſtrorum profeſſorum facetiſſimus quidam in medicorum comitijs non ita pridem propoſuit. Erat Heluetius ſacrificus, medicinæ inſignia Patauij ambiens: verum quum ea ob hominis imperitiam (nunquam enim vel à limine medicinam ſalutarat) ab alijs profeſſoribus, grauiſſimis in eo negocio cenſoribus recuſarentur, aiebat ille pro ſacrifico certans: cum Heluetiorum gentem nobis infeſtam eſſe omnes cognoſcant, quid quœſo illis tum capitalius, tum perniciosius à nobis proficiſci poſſet, quàm ſi impune ipſos interficientem apoſtatam aliquem ſplendido inſignitum titulo, ipſis condonare ſtudeamus? Sed vt colophonem diſputationi adijciam, ſupereſt ut demonſtrem, duo trium ſuperiorum ſiniſtri lateris coſtarum interualla, rariſſimè phlegmone infeſtari. Aſſerunt medici ad vnum omnes, inflammatione potiſſimum eam partem corripi, quę rarior, laxior & maior eſt, quę plures grandioresq; ſortitur venas, quę cęteris imbecillior, atque multo magis

ſi nobilioribus partibus vicinior fuerit. Omnia verò hæc mediarum coſtarum interuallis, id eſt quintæ, ſextæ, ſeptimę & octauæ ineſſe, quis inficiabitur? In his enim coſtis, membranam ipſas ſuccingentem, non adeò vt in inferioribus ſuperioribusq; coſtis annexam, ideòque facilius abſcedere, ex Anatome liquidò conſtat: quare ea pars rarior & laxior neceſſariò cenſenda eſt. De magnitudine nihil attinet dicere, quum vna quę ordine ſexta eſt, ferè duabus ſuperioribus maior & longior exiſtat. Quòd quidem pluribus, ijsque maioribus abũdant venis, præter ſectionem ratio quoque ſuggerit. Magnis enim corporibus, magna quæ alimentum ſubminiſtrent, debentur inſtrumenta. Deinde cęteris coſtis has imbecilliores eſſe, hinc conficitur, quod in eodem genere partium illę robuſtiſſimę cenſentur, quibus maior vſus actio concreditur: quæ magis ſuperioribus inferioribusque quàm medijs coſtis obtigiſſe, nemo negauerit, qui inferioribus quidem ſeptum tranſuerſum, totius corporis nobiliſſimum muſculum, viderit annexum: ſuperioribus vero multos inſignes muſculos, qui cum medijs coſtis nequaquam communes ſunt. Quum vero imbecilliores cordi pulmonibusque viciniore exiſtunt, non mirum eſt, ipſas citius cæteris fluxionem ſuſcipere,

atque adeò phlegmone tentari. Adde in pleuritide, dum ſacculos & emplaſtra affecti loci cognoſcendi gratia medici quidam accommodant, circa mediam thoracis ſedem potiſſimum exiccari, atque ęgros in laterali morbo punctilem dolorem circa lateris medium ſentire, qui phlegmones regionis certiſſimus eſt index. Tenſionem namque quę in iugulo percipitur, non moror, quum illam quauis etiam membranę coſtas ſuccingentis parte tenſa, in iugulo ſentiri, antea demonſtrauimus. Experientiam, vt ipſe noſti, ad præſentis negotij corroborationem, nullam adferre debeo: quum hac mea ætate paucos hactenus eo morbo implicitos, niſi cum pręceptoribus inuiſerim. omnes tamen quos verè eo morbo vexari conieci, circa medium potiſſimum lateris affici obſeruaui, & nunquam circa iugulum punctilem dolorem ægros percepiſſe animaduerti. Nec arbitror inflammationis corpus latius extendi, quàm ad duo intercoſtalium partium interualla. & ſi fortè plura interualla affici ſimul quis dixerit, ſubiungam, in tribus ſuperioribus coſtis ſiniſtris ſolam inflammationem nequaquam ſubſiſtere, ſed vnà & inferiores partes ab ipſa infeſtari. Quare & tunc non minus verum erit, inflammationẽ in venis G, quàm aliquibus L exiſtere: atque idcirco ambiguam

uæne sectionem medico in superiorum illarum costarum inflammationibus occurrere, necessa riũ est. Proinde prioris sectę principijs, apud te minime probandis innixus, sub nectam: IN OMNIBVS LATERVM THORACIS, AVT VERTEBRARVM METAPHRENI INFLAMMATIONIBVS SI SANGVINIS MISSIONEM AFFECTVS PRAESCRIBAT, SECANDAM ESSE AXILLAREM DEXTRAM: id quod probandum mihi assumpseram. Ad hanc meam à nemine prius excogitatam de vena in pleuritide secanda sententiam, adniterer Hippocratis oraculum in secundo de Victus ratione morborum acutorũ pertrahere, nisi manifestissima Galeni autoritas reclamaret, de qua nõ minus fere ambigere vereor, acsi in nostra sanctissima religiõe, animarũ immortalitatem tacitus in dubium vocarem. Scripsit quidem in eo lib. Hippocrates. " Quum ergo ad iugulum dolor extẽditur, aut grauitas " vel brachium, vel mammillam, aut partes quæ " supra transuersum septum sunt infestat, interna " cubiti vena secanda est. " Hunc Aphorismũ genuinum esse Hippocratis, cum Galeno affirmarem. at eum qui in iiij. lib. de Ratione victus in morbis acutis legit, vbi e directo lateris affecti venam secandam autor eius libri ꝓponit, Hip-

pocratis non esse, quẽadmodum nec totum eũ librum assererem: deinde eam sententiam (vt plurimas eius libri alias) Hippocrate indignã censendam ducerem: quòd Hippocrates dextrã axillarem secandam in secundo libro præcepe-rit. Quid obstiterit obsecro, quo minus fide te-nendum sit, Hippocratem breuitatis studiosis-simum ita locutum, vti & apud Græcorum & Arabum plerosque, & in omnibus nobis ho-die receptissimum est? Nam Galenus alioquin perpetuò se ipsum explicans, Paulus, Aetius, Alexander, Oribasius, Rhazes, Auicenna, & cætera Arabum cohors venam axillarem, communem, humerariam secandam subinde hortantur, non adiicientes dextram, quum eam tamen aperiri certissimò velint. At quum ex sinistra aliquam secandam præscribunt, nunquam non sinistri cubiti, aut pedis sinistri adiiciunt. Præterea in legitimis Hippocratis libris nunquam dextram additam inuenimus, nisi ad certissimam sinistræ distinctionem, quum tamen ipsum dextram indicasse in com-perto habeamus. Adde & nostros hodie me-dicos, aduenarum incisores imperitissimos af-fectuum ac morborum homines scribere, Ape-riatur basilica, mediana vel cephalica, ad qua-tuor aut quinq; vascula: vel (vt alij) ad nouem aut decẽ vncias, quum tamen dextram, nõ qui-

dem ſiniſtram, diuidere in animo conceperint: Adijcerem ſanè plura, quę hanc meam ſententiam ſtabilirent: ſimiliter & locum libri de Morbis, vbi autor de pulmonum inflammatione & laterali dolore abſque ſputo pertractans iubet, ſecandam eſſe venam in manu iecorariam, vel lienicam in ea parte quæcunque ea ſit καθ ὁποτέριον ἂν εἴη τὸ νόσημα, id eſt, in qua morbus fiat, explicatius euoluerem, niſi apud te Galeni ſtudioſiſſimum temeritatis atque adeò impietatis arguerer. idque tum imprimis, quando denuo de hæmorrhoidum venarum ortu, ab ipſo propemodum diſſentiendum mihi eſſet. Ad finem primę tabulę de venis, dum venæ portę ramos recenſuiſſem, obiter aſſcripſi. Hec numeroſe (de maiori portæ propagine loquens) inter meſarei membranas diſtributa, ad inteſtina excurrit, à qua etiam non minima pars ad rectum inteſtinum pertinet: Verum ab hac ne, an à caua, venę quas hæmorrhoides appellamus diffundantur, non auſim certo affirmare. Nam per portę ramos ad ſedem pertinentes, melancholicum ſuccum expurgari, non abſurdum forte animaduertenti apparebit. Anno enim ſuperiori diligentius hæmorrhoides venas inquirens, vt amico aſtanti, eoque morbo moleſtè aliquando vexato, morem gererem, primum in tres in-

cidi arterias, quas à magna arteria, qua ossi sacro incumbit ortas, manifestò reperimus. Has pro hęmorrhoidibus aliàs ostensas, studiosi astantes affirmarunt. Videbantur enim venæ, quod magna sanguinis spirituosi copia in eis confluxisset. Nosti namque, ex arterię magnæ super os sacrum seu latum innixu, & frequentiori inter secandum ipsius compressione, viciniores ramos tanquam venas distendi, illisque concolores reddi. Verum eum qui antea illas hęmorrhoidum loco commonstrare sępius cõsueuit, facile hallucinari ostendimus. Nam prę terquam quòd essent arteriæ, in ossis sacri foramina, non autem in recti intestini finem, terminabantur. Quamobrem ad venæ cauę ramos accedens, eas diligenter inuestigaui, quos Parisiis ac Louanij adhuc in administratione rudior, hæmorrhoides producere, seu deriuare, credideram. At vero posteaquam rem exactius aggressus sum, eos ramos in minores ac in capillares venas distrubutos reperi, quę in sedis cutem & musculum σφυγκτῆρα vocatum, tãdem inferebantur. Proinde quum eos ramos venas hęmorrhoidas esse diffiderem, quodque in hirundinibus applicandis in homine nequaquam melancholico grandiores venas aliquãdo conspexissem, cœpi mecum cogitare, num à portę ramis venę hæmorrhoides ꝓpa-

garentur: atque mox portę ramũ qui cum re-
cto intestino adhuc in corpore relictus erat, ag
gressus sum, atque dilucidè ad extremũ vsque
sedis eum pertinere animaduerti, non recta li-
nea quidem, vt in reliquis intestinorum anfra
ctibus, sed ad anũ intestini recti finem ample-
xantem. Quare ea Anatome à portæ ramis
hęmorrhoides venas esse, mihi facile persuasit,
donec per occasionem in corpus incidissem,
quod hæmorrhoidum vitio ante mortem la-
borasse conijcerem. Nostrum enim quod tum
prę manibus habebam, nondũ annum vnde-
uigesimum attigerat, & optimi habitus, parti-
busq; integerrimis esse videbatur. Deinde me
cũ perpendens, num ratio Anatomes specula-
tionẽ corroborare posset, ratiocinabar, vtrum
ne melancholicus succus facilius & breuiori
cõpendio per portam, an per cauam, expurga-
retur. Nam si per cauam vacuaretur, per por-
tam in iecoris sinum regurgitare ipsum neces-
se esset, dein per angustissima orificia venæ
portæ in minimos cauæ ramulos (dummodo
ad iecoris gibbum repere posset) ascendere. In
super ex cauæ principio iecorisq; gibbo, lon-
go tramite ad os sacrum cõfluere deberet, hinc
in alias venulas paulo minores et minores, do
nec per sedẽ excerneretur. prẹterea hęmorrhoi
dibus affectos, semper ferè nigro arquato ve-

xari,rationi consonũ esset. Porrò si à portę ramis deferri ipsum crediderimus, facillima atque cõpendiosa admodũ erit via. Nam quemadmodum in ventriculi fundum potius mea sentẽtia,quàm ad ipsius os superius, succus melancholicus à liene mittitur,ita quoque in portę ramũ ad intestina pertinentẽ, lien ipsum expurgaret,ex quo rectissimè ad sedẽ deorsum is succus ꝓflueret. Aut si lien imbecillior ipsum attrahere nequiret,tunc sua naturali grauitate melancholicũ succũ ad sedẽ posse rectà promanare certissimò cõstabit, in sectionibus corporum diligenter versato. Adde hos quibus eiusmodi venarũ fluxus nõ oppotunè supprimitur,in aquã subtercutẽ, ascitem scilicet, aut tympanitẽ sæpissime decidere:non alia fortassis ratione,quàm quod succus ille frigidus,à liene non attractus, & sua multitudine portã replens, iecur refrigerat,, atque ipse humor in aquã aut flatus dissoluitur,vnde aquã subtercutem induci cõstat.Præterea si in hominibus succulentis, nec hęmorrhoidum vitio obnoxijs, aliquando aut ob sanguinis sputum, aut aliam sanguinis ex superioribus eruptionem hirudines sedi,sanguinis reuellendi gratia,applicamus,sanguinem tenuem aqueum, qualis in porta inueniri consueuit, excerni obseruauimus: Sed hæmorrhoidum vitio affectis,

craſſus,niger,& omninò melancholicus proma
nat.Et licet hęc pręter alia ſatis efficacia mihi vi
debant̃,tamen & in tabulis,& in quatuor libris
inſtitutionum Anatomicarũ Ioannis Guinte-
rij,quos multis locis correctiores reddidimus, q̃
potui timidiſſimè ea adnotaui:ſiquidem rem ta
citè à me indicatã potius malui, q̃ ita eſſe ſcioli
cuiuſdam inſtar decantatam.id imprimis ſtu-
dens,vt in poſterum,num res ita ſe habeat, ani-
maduertere ſtudioſi valeant. Pari ratione quo-
que omnibus medicis veriſſimum theorema,
num arterię & cor eodem pulſus modo pul-
ſant, in dubium tacitè inibi vocaui. nam mihi
nonnullis argumentis cordis motus ac arteria-
rum, planè pugnans contrariuſque apparebat.
Quum cor enim contrahitur,ſpiritum in arte-
riam magnam,& ſanguinem in venam arterio
ſam diffundit, eſtq; is motus cordis συστολὴ. Qñ
verò cordis ſinus dilatantur, aerẽ ex arteria ve-
nali,& ſanguinem ex caua cor aſſumit,qui mo-
tus propriè eſt cordis διαστολὴ.Arterijs autem dila
tatis,vitalem ſpiritum corpori illas communica
re credimus,ipſaſque eo ſpiritu à corde repleri.
quũ verò arctantur, fuliginoſa excrementa ex-
pelli in confeſſo habemus. Quare cõtrarios &
pugnantes motus cordis arteriarũq; eſſe, relin-
quitur.In viuis autem diſſectis animantibus,ali
quo pacto id experiri licebit,ſi arterię oſſi ſacro

incumbenti manus vnà adhibeatur, & vniuersum cor illæsum altera manu comprehendatur. Vt interim præteream capitis motũ, varios musculos & neruos etiam, quos modesta mea admonitione studiosi assequi valebunt. Verum hac de re aliàs prolixius, superis fauentibus, coràm confabulabimur. Interim tuarum erit partiũ, vir literatissime, hæc æqui boniq; consulere, eademq; hilaritate ac animi prõptitudine, qua alia tui Vvesalij aliquando accepisti, suscipere, qualiterq; accurato tuo iudicio probantur, ꝓxime ad me transcribere. Ea tamen legas velim, vt tumultuaria ac confusanea verius quàm accurata cura conscripta: tibiq;, non omnibus autẽ, communicata esse arbitreris. Proinde sicubi oratio inęqualiter fluat, suisq; numeris parum constare videat̃, pro singulari humanitate tua ignosces. Quòd de reliqua studiorum meorum rationè transcribam, nihil propemodum in præsentiarum superest. Duas neruorum tabulas iã quoq; absoluimus, priori cerebri septem paria delineata sunt, in altera vniuersæ dorsalis medullæ ramuli exprimunt̃. Adhuc eas seruandas duxi, donec musculorꝫ tabulas & interiorꝫ partiũ omniũ aggrediamur. nos ꝑsentis anni cõsectionibus rationẽ q̃ id cõmodissimè fieri posset, tẽtauimus: sed in tãta spectatorꝫ turba, eã rẽ absoluere, fuit omnino impossibile. Si hic ea foret

corporum opportunitas, quę alibi aliquando
obtingere potuiſſet, non diu tã vtili labore ſtu-
dioſi carerent: quum ad eam prouinciam ſubeũ
dã tot celebres viri in dies me exhortentur atq;
inuitent. Non facile tibi perſuaſeris, q̃ præter cę
teros, mea cauſa, Marcus Antonius Genua, phi
loſophiæ primarius profeſſor, atq; noſtræ Aca-
demię vniuerſæq; Italię ob abſolutiſſimam illã
philoſophię, medicinę & literarum cognitionẽ
pręcipuum decus ac ornamentum, me ad hanc
prouinciam ſubeundam incitet, & inflammatũ
reddat. Cui ſanè niſi morem geſſero, ab impieta
tis nota atq; crimine vix me vindicare queam:
quod is ſingulari quodam animi cãdore, vt eſt
vir humaniſſimus, exterorumq; amantiſſimus,
me amplectitur, atq; alterum veluti mihi paren
tem ſe exhibet. Quamobrem ſi corporum dabi
tur opportunitas, & ſuam operam Ioannes Ste
phanus inſignis noſtrę ætatis pictor non dene-
gauerit, nequaquam ego eum laborem ſubter-
fugero. Interim vale & me vt facis maximè
ama. Patauij, ex ędibus filiorũ illuſtriſſimi Co-
mitis Gabrielis ab Ortemburg. Calend. Ianua-
rij. Anno ſalutis. M. D. XXXIX.

Tuæ pręſtantiæ deditiſſimus
Andreas Vveſalius.

FINIS.